

ฟันปลอม (ตอนที่ 2)

ทพญ.วรรณดี พลาณภาพ
งานทันตกรรม โรงพยาบาลศิริราช

ปัญหาในการใช้ฟันปลอม

เพราะฟันปลอมไม่ใช่ฟันแท้ ส่วนใหญ่ผู้ป่วยที่เข้ามาพบแพทย์มีอันดับแรกคือ ฟันปลอมทำไปแล้วผู้ป่วยไม่ค่อยใส่ อาจเป็นเพราะลำคราญหรือไม่แล้วไม่สบายอันนี้ก็มีวิธีแก้คือ ก่อนตัดสินใจจะทำการพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละชนิด แล้วก็ตัดสินใจว่าจะใส่แบบใด ฟันปลอมตอนนี้ราคาไม่น้อย ฟันปลอมถ้าใส่ไปแล้วก็จะเจ็บ ฟันที่เหลื่ออยู่หรือเวลาเคี้ยวก็หลวมหรือกระดก หรือเซียวฟันที่อยู่ติดกับ โครงของฟันปลอมปัญหาเหล่านี้ควรจะไปแก้ไขกับทันตแพทย์ที่เคยทำให้ ผู้ป่วยคิดว่า การได้ใส่ฟันแล้วก็คือ เสร็จแต่ไม่ใช้การใส่ฟันปลอมที่คืนนั้นจะต้องมีการแก้ไข 2-3 ครั้งเป็นอย่างน้อย คนไข้ไม่ควรคิดว่าเป็นความเกร็งใจหรือเสียเวลาคุณหมอ จะกรดฟันที่ละน้อยๆ ถ้ากรดที่ละหลายๆ ฟันปลอมอาจจะหลวมเร็วไม่แนบสนิททำให้เป็นที่กักขังเศษอาหารได้

ผลเสียของการใส่ฟันปลอมเช่นไปเคี้ยวอาหารไม่ละเอียดบ้าง และต่างกับฟันแท้อย่างไร

ฟันปลอมที่ทำถูกวิธีจริงๆ แล้วจะไม่มีอันตรายต่อฟันที่เหลื่ออยู่ และจะช่วยในการบดเคี้ยวอาหารให้ถ้าทำอย่างถูกต้องถ้ากรดฟันแต่งฟันได้ดี และทำครอบได้ดีแนบสนิทกับฟันจริงก็จะมีผลเสียน้อยมาก บางครั้งฟันที่เหลื่ออยู่ อาจเกิดอันตรายขึ้นบ้าง ฟันปลอมกดทับแน่นเกินไป กรดฟันมากไป ก็ทำให้เสียวฟัน ปัญหาที่เกิดขึ้นผู้ป่วยต้องกับไปให้แพทย์แก้ไข ปัญหาของประสิทธิภาพและระยะเวลาการใช้งานของฟันปลอมแต่ละชนิดเพื่อจะเป็นทางเลือกให้กับผู้กำลังตัดสินใจที่จะมาทำฟันปลอม

ฟันปลอมชั่วคราวทั่วๆ ไปที่เป็นพลาสติก ก็ขอให้ใช้งานระยะเวลาสั้น ๆ 1-6 เดือน ไม่นานจะเกินนี้ ประสิทธิภาพการบดเคี้ยวไม่หนักจะดีเท่ากับฟันปลอมชนิดถาวร เพราะว่าฐานเป็นพลาสติกไม่แข็งแรง พอบางครั้ง อาจจะหลวมเร็ว และพลาสติกอาจจะแตกหักง่าย โดยเฉพาะฟันปลอมที่เป็นฟันหน้าการแตกหักอาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุ การซ่อมหรือเชื่อมต่ออาจจะไม่เสร็จในเวลา กรณีนี้ถ้าจำเป็นต้องใช้ครั้งหน้าอย่างน้อย 2 ชุด ในส่วนฟันปลอมที่เป็นโครงโลหะจริง ๆ แล้วจะใช้ได้ตลอดไปถ้ามีการดูแลอย่างดี และดูแลมันที่ยังเหลื่ออยู่และฟันปลอมควบคู่กันอย่างดี และสะอาด ประสิทธิภาพก็จะแข็งแรงเป็นขึ้นพอเหมาะ ไม่รำคราญนักประสิทธิภาพการบดเคี้ยวก็ดีกว่าพลาสติก

ส่วนข้อเสียก็อาจจะมีบ้างในกรณีที่ฟันปลอมหลายๆ ซี่ ซึ้นฟันปลอมโลหะก็อาจจะใหญ่มีน้ำหนักผู้ป่วยบางรายก็จะรำคราญ ราคาแพง ส่วนฟันปลอมที่เป็นครอบฟันหรือสะพานฟันที่ตำแหน่งถอดฟันไปหลายๆ ซี่ อันนี้จะประสิทธิภาพจะดี เหมือนฟันธรรมชาติ เนื่องจากเป็นครอบที่ติดอยู่บนตัวฟันมีรากฟันอยู่ก็จะดีเหมือนฟันแท้ ผู้ป่วยจะไม่รำคราญ ในบ้านเราการใช้งานเต็มที่ประมาณ 10 ปี เนื่องจากการดูแลไม่ดีพอกับการตรวจจึงทำให้ฟันผู้ได้ครอบฟัน

การครอบฟันก็จะมีข้อเสียคือ อาจจะเกิดการผุหรือเป็น โรคเหงือกได้ทำให้ครอบฟันมีอายุน้อยและผุทำให้ครอบฟันนั้นมีอายุการใช้งานสั้นและต้องรื้อออกเป็นเรื่องยุ่งพอสมควร

ข้อแนะนำในการทำความสะอาดของช่องปากและรวมทั้งฟันปลอมที่เราทำขึ้นมาทดแทนด้วย

หลักทั่วไปคือ ขจัดคราบอาหารออกจากตัวฟัน ทั้งฟันปลอมและฟันแท้จริงๆ แล้วฟันปลอมต้องถอดออกล้างทำความสะอาดหลังอาหารทุกครั้ง ส่วนฟันแท้ก็ควรแปรงฟันทุกครั้งหลังอาหารถ้าทำได้ถ้าไม่ได้อย่างน้อยก็ต้องบ้วนปากทำความสะอาด ในส่วนของฟันปลอมก็แนะนำให้ใช้แปรง และยาสีฟันหรือปรองด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำเปล่าเพื่อขจัดสิ่งทีเกาะติด เช่น คราบอาหาร คราบหินปูน บนตัวฟันปลอมจะเป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบได้ เมื่อใส่ฟันปลอมไประยะหนึ่งถ้าหลวมไม่ควรจะใส่ควรจะมาเสริมฐานเพื่อให้แน่นกับเนื้อเยื่ออ่อนในช่องปากและทำให้เป็นแผลระเร้งในช่องปากได้ในเรื่องของฟันปลอมพลาสติกควรจะต้องระวังในเรื่องของความสะอาดและการตกแตกได้ง่าย จะเกิดปัญหาต้องซ่อมฟันบ่อยๆ โดยเฉพาะถ้าเป็นฟันหน้าทำให้เกิดต้องขึ้นกับเวลาที่ทำด้วยเพราะผู้ป่วยบางรายอยากจะได้ฟันที่ซ่อมเสร็จเร็ว ๆ บางครั้งเป็นไปไม่ได้ ก็อย่างที่แนะนำฟันหน้าควรที่จะมี 2 ชุด เป็นอย่างน้อย

การใส่ฟันปลอมจะสามารถเคี้ยวอาหารได้แข็งแรง ได้ไหม เช่น ฝรั่ง หรือลักษณะค่อนข้างแข็งได้หรือควรหลีกเลี่ยงถ้าเป็นครอบฟันชนิดติดแน่นก็สามารถทานและทำได้เหมือนฟันแท้ได้ทุกประการแต่ถ้าเป็นฟันปลอมชนิดถอดได้ ถ้าสูญเสียฟันบางตำแหน่ง แต่ก็อาจเคี้ยวได้เพราะมีฟันจริงรับน้ำหนักอยู่มาก แต่ถ้าเสียไปหลายซี่การใช้งานก็ต้องระวังมากขึ้น ต้องควรระวังเพราะฟันปลอมเป็นแค่พลาสติกชนิดแข็งคงไม่สามารถทดแทนฟันแท้ได้

ควรตรวจสอบสภาพฟัน ว่าใส่ฟันปลอมแล้วควรที่จะมาพบทันตแพทย์ใหม่คือห่างหายไปอย่างน้อย 6 เดือนจะมาพบที่สำหรับฟันปลอมทำอย่างไรบ้าง

ควรจะหมั่นตรวจฟันทุก 6 เดือน หรือ 12 เดือน ทั้งฟันปลอมและฟันแท้ เพื่อว่าภายในช่วงระยะเวลาการเปลี่ยนไปได้เล็กน้อยหรือไม่ค่อยเปลี่ยนยังไม่ถูกทำลายมากการรักษา ก็จะง่าย จริงๆ แล้วฟันแท้ดีกว่าฟันปลอมแน่นอน เพราะฉะนั้นก็ควรหมั่นตรวจดูแลฟัน หรือจำเป็นต้องถอนฟันก็ควรจะไปใส่ฟันเพื่อความสวยงามและช่วยบดเคี้ยวอาหาร เพราะจะได้ไม่ทำงานหนัก สิ่งสุดท้ายคือ ฟันปลอมช่วยกันช่องว่างที่เกิดขึ้นไม่ให้ฟันล้มเอียงหรือเคลื่อนห่างจากกัน ไม่แนะนำให้ทำฟันปลอมกับผู้อื่นที่ไม่ใช่ทันตแพทย์ ซึ่งราคาจะถูกกว่าแต่ขาดการออกแบบวางแผนของฟันปลอมที่ดี และอาจทำให้ฟันที่ดี ๆ เหลืออยู่อาจจะต้องเสียไปก่อนเวลาเพราะรับแรงหรือทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง

.....